

Міністерство освіти і наук і України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

**Теорія і методика виховання художньо-
обдарованої особистості у закладах
мистецької освіти**

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

Частина II

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical
Conference

«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the
institutions of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032

ББК 85я43

Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор

Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор

Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор

Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор

Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор

Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор

Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор

Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)

Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Протокол № 6 від 05.11.2019

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практ. конф. 17-18 жовтня 2019 року) , ч. II / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 268 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

ЗМІСТ

I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Євгенія Маслій

ПОНЯТТЯ «ТВОРЧІ УМІННЯ» У НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ
ЛІТЕРАТУРІ 3

Наталія Круглова

ОСОБЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН 7

Дар'я Трубнікова

СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 13

Пілюгіна С.А.

ВИКОРИСТАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГЕЙМ-
ІНДУСТРІЇ 17

Діана Хантулі

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ВОКАЛЬНИХ ВМІНЬ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК
НАУКОВА ПРОБЛЕМА 25

Аліса Попова

БАГАТОКОМПОНЕНТНІСТЬ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ 31

Дарина Сафронова

ДОСЛІДЖЕННЯ ТИПОЛОГІЇ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ШПАЛЕР
ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЇХ В ІНТЕР'ЄРІ 37

Наталія Бабій

ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ 42

І. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

УДК 159.923

Дар'я Трубнікова

Харківський національний педагогічний
Університет імені Г.С.Сковороди»

Факультет мистецтв

5м група

СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор В.В. Тушева.

У статті розглядається актуальна у наш час тема, яка присвячена професійно-ціннісним орієнтаціям в контексті мистецької освіти. Формування професійно-ціннісних орієнтацій розглядається як важлива соціально-педагогічна проблема, від вирішення якої залежить рівень професійної самореалізації майбутніх фахівців.

Ключові слова: *цінності, ціннісні орієнтації, художні цінності, музичне мистецтво, вчитель музичного мистецтва.*

The article is relevant for our time, the topic has been dedicated to the concept of “professionally-valued education” in the context of mystical education. Professionally-valued organizations are looking at them. The social-pedagogical problem is important, because the problem is to lay down the level of professionalism and self-actualization.

Key words: *value orientations, artistic values, art, music teacher.*

Постановка проблеми. XXI століття - це період серйозного аналізу шляху, пройденого музично-педагогічною освітою, ціннісного осмислення і його оцінки. Модернізація освіти вимагає нових підходів до формування особистості майбутнього педагога. Особливої актуальності набуває пошук і знаходження шляхів, що забезпечують становлення професійно-ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема цінностей широко висвітлена в науковій літературі. Це поняття розглядається з різних позицій: філософії, соціології, психології, педагогіки. Значний внесок до розробки ціннісної парадигми був з боку таких науковців, як: Б. Ананьєв, О. Дробницький, В. Тугарінов, В. Ядов. У сфері вищої музично-педагогічної освіти накопичений вагомий досвід щодо вивчення різних аспектів професійної і фахової підготовки вчителя музичного мистецтва (В. Дряпіка, Г. Падалка,

I. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

Л. Рапацька, О. Реброва, О. Ростовський, О. Рогова, В.В. Тушева). Аналіз і вивчення мистецько-педагогічної літератури свідчить про те, що питання професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх вчителів музичного мистецтва недостатньо висвітлено і потребує конкретизації.

Мета статті – розкрити сутність «професійно-ціннісних орієнтацій» майбутніх вчителів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під професійно-ціннісними орієнтаціями майбутнього вчителя ми розуміємо елемент внутрішньої структури особистості, що виражає її суб'єктивне ставлення до суспільно значущих цінностей праці та деякі частини майбутньої професійної діяльності. Ціннісні орієнтації вчителя музичного мистецтва повинні виступати в якості регуляторів потреб, інтересів, смаків, ідеалів його вихованців і надалі націлювати їх на освоєння і реалізацію цінностей у всіх сферах життєдіяльності, пробуджувати активність в самостійному виборі духовних загальнолюдських цінностей.

Сластьонін В. О. [1], досліджуючи професійно-ціннісні орієнтації педагога, виявляє такі професійні цінності: розуміння соціальної ролі і функції фахівця в суспільстві; наявність суспільно значущих мотивів вибору професії; професійного ідеалу; ціннісне ставлення до діяльності; професійний обов'язок і честь; гордість за професію; культуру спілкування; потреби в професійній самоосвіті і самовихованні. Дані професійні цінності відображають змістовну сторону будь-якої професії, і тому є значущими для вивчення професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх учителів музичного мистецтва.

В якості професійних цінностей музиканта, Є.Г. Штеннікова [2] виділяє п'ять груп: соціально значимі цінності (суспільна значущість праці вчителя, престиж професії, визнання); комунікативні цінності (спілкування і дружба з дітьми і батьками, колегами, обмін досвідом, професійною культурою); цінності самореалізації (розвиток творчих здібностей, залучення до духовної культури, інтелектуальність, освіченість, активність, прагнення до нового);

I. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

цінності самовираження (задоволення від роботи, творчий характер праці, захоплення професією і т. д.).

Погоджуючись з точкою зору вченого, можна зазначити, що цінності педагога-музиканта – це внутрішній, емоційно освоєний регулятор творчої діяльності, який визначає ставлення до навколишнього світу, до себе, а також моделює зміст і характер виконуваної професійної діяльності. Із цього робимо висновок, що для становлення і професійного розвитку вчителя музичного мистецтва, професійно-ціннісні орієнтації є ключовим значенням професії.

І. Ісаєв [3] визначає професійно-ціннісні орієнтації як складне соціально-психологічне утворення, в якому поєднуються цільова і мотиваційна спрямованість особистості. Об'єктивне сприйняття професійно-ціннісних орієнтацій майбутнім фахівцем визначається, на думку дослідника, багатством його особистості, науково-професійною кваліфікацією, професійним стажем, розвиненим професійним мисленням. І. Ісаєв зауважує, що актуалізуються лише ті професійні цінності, які набувають для майбутнього фахівця професійно необхідний сенс.

З іншого боку В.Дряпіка [4] визначає означений феномен відносно стійкою системою фіксованих установок, інтегративною спрямованістю особистості, що зумовлена певними цінностями, і виражається в здатності до цілісного усвідомлення та переживання явищ дійсності й мистецтва, готовності до виконання оціночної діяльності, а також в мотивації того чи іншого ставлення до них людини. На думку В.Дряпіки, художньо-педагогічний аспект формування ціннісних орієнтацій полягає в тому, що під впливом цілеспрямованого виховного процесу справжні цінності повинні виступати в якості переживання і усвідомлення їх як потреб, інтересів, ідеалів особистості, які спонукатимуть майбутнього вчителя музичного мистецтва до засвоєння, створення та реалізації цінностей у всіх сферах життєдіяльності.

Таким чином, професійно-ціннісні орієнтації вчителя музичного мистецтва, являють собою узагальнену, специфічну форму професійно

I. Теоретико-методологічні основи виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

орієнтованого ціннісного вибору, що виражає відношення майбутнього вчителя музичного мистецтва до різних професійних цінностей, і, перш за все, до дитини як суб'єкту музичного розвитку і виховання, до музики як засобу розвитку особистості і до їх взаємодії в творчому музично-педагогічному процесі.

Висновки. Резюмуючи все вищевикладене, ми можемо зробити висновок, що формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутнього вчителя музичного мистецтва є важливою соціально-педагогічною проблемою, від якої залежить рівень професійної самореалізації майбутніх фахівців, так як вона є результатом сформованості у майбутніх учителів-музикантів професійно-ціннісних орієнтацій. Перспективною темою подальшого дослідження означеної проблеми може стати визначення педагогічних умов формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх учителів музики.

Список використаних джерел

1. Слостенин, В.А. Введение в педагогическую аксиологию: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений/В.А. Слостенин, Г.И. Чижаков. М.: Академия, 2003. 192 с.
2. Штеннікова, Є.Г. Формирование гуманистических ценностей у будущих профессиональных музыкантов в интегрированной учебной и внеучебной деятельности: дис. канд. пед. наук/Е.Г. Штенникова. Ижевск, 2011. 224 с.
3. Исаев И. П. Теоретические основы формирования профессиональной педагогической культуры преподавателя высшей школы: автореф. дисс...д-ра пед. наук: спец. 13.00.08 / И. П. Исаев. М., 1993. 32 с.
4. Дряпіка В. І. Теорія і практика формування ціннісних орієнтацій вчителя музики: навч. посібник / В. І. Дряпіка. К. Ужгород: Ліра, 2000. 340 с.
5. Бодина, Е.А. Музыкальная педагогика и педагогика искусства. Концепции XXI века. Учебник для вузов / Елена Андреевна Бодина. М.: Юрайт, 2017. 216 с.
6. Музыкальное искусство. Исполнительство. Педагогика. Музыкознание. М.: ФГБОУ ВПО "Государственный специализированный институт искусств", 2019. 200 с.